

2743.

SPRAWOZDANIE

ZARZĄDU

KOŁA I. T. S. L. PAŃ W PRZEMYSŁU

ZA ROK

1924.

SPRAWOZDANIE

ZARZĄDU

KOŁA I. T. S. L. PAŃ W PRZEMYŚLU

ZA ROK

1924.

Nr inwent. 2743.

37

WALNE ZGROMADZENIE

KOŁA I. T. S. L.

odbędzie się

DNIA 28 KWIETNIA 1925 R. O G. 5:30 W SALI MAGISTRATU

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Waln. Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie z działalności Zarządu i sprawozd. kasowe.
3. Wnioski i interpelacje.
4. Wybór przewodniczącej, członków Zarządu, Komisji skonstruującej i delegatów na Walny Zjazd T. S. L.

W razie braku kompletu odbędzie się zapowiedziane Walne Zgromadzenie o godz. 6 tegoż samego dnia, bez względu na ilość obecnych.

ZARZĄD.

SPRAWOZDANIE ZAWIERA:

1. Spis członków Zarządu i Wydziału Koła.
 2. Artykuł wstępny.
 3. Artykuł P. Miskiego wizyt. szkół zawodowych o „Szkółach zawodowych żeńskich”.
 4. Sprawozdanie komisji szkolnej.
 5. ” ” czytelń.-odczyt.
 6. ” ” bibliotecznej.
 7. ” ” prawniczej.
 8. ” ” budowy „Domu ludowego”.
 9. ” kasowe.
-

Skład Zarządu, Wydziału i Komisji szkontruującej

wybrany na Walnem Zgromadzeniu 8 marca 1924 r.

* ustąpiła w ciągu roku, ** wyjechała do Rzeszowa, *** kooptowana w miejsce
p. Prochazkówny.

Bielawska Marja, przewodn. Koła
Szalayowa Jadwiga, zastępcz. przewodn.
Prochazka Józefa, sekretarka*
Patrynowna Julja, zastępca sekret.
Swobodowa Helena, skarbniczka**
Golińska Stefanja, zastępcz. skarbn.

CZŁONKOWIE WYDZIAŁU:

Adamowa Romana	Klepacka Janina
Bajowa Zofja	Kostrzewska Stefanja
Barączowa Zofja	Dr. Kropiński Adam
Bergowa Zofja	Lisowski Józef
Chróbak Józef	Mamczurówna
Czaudernówna	Pająkowa Kornelja
Dietzówna Stanisława	Porembalski Jan
Dziewotowa Emilja	Praschillowa Joanna
Ekiertówna Marja	Rawicka Karolina
Farowa Marja	Dr. Romanowski Wacław
Fischerowa Zofja	Ks. Sarna Władysław
Fischer Karol	Sojkowa Marja
Giebułtowiczowa Jadwiga	Sirowa
Henzlikiewiczowa Józefa	Słupski Józef
Janicki Karol	Świątnicka Marja
Ks. dr. Kotula Kazimierz	Dr. Szymański Henryk

Traczewska Marja
Waygartowa Marja
Wojnarowska Adela

Żukowski Ignacy
Ziemiańska Aniela
Eberlowa Bronisława***

KOMISJA SZKONTRUJĄCA:

Stefan Praczyński

Eugenjusz Waygart

Rok stuletniej rocznicy urodzin powieściopisarza Zygmunta Miłkowskiego i poetki Marji Ilnickiej przyniósł nam w Przemyśle w Kole I. T. S. L. przy znacznym wysiłku niektórych jednostek Zarządu pewny dorobek pracy, który jest dalszą a ciągłą cegiełką dorzucaną do wzmocnienia podwalin w dziedzinie oświaty Rzeczypospolitej Polskiej.

Postacie te w tym roku jubileuszowym rozgrzewały nasze serca tem przypomnieniem, że my szczęśliwsi jesteśmy od nich, bo mamy już wolną Ojczyznę i dla jej wielkości nietylko spokojnie pracować możemy ale obowiązani jesteśmy pomagać rządowi, który dopiero buduje i kształtuje serce Polski.

Bo Zygmunt Miłkowski całe swe życie poświęcił Ojczyźnie, jęczącej jeszcze w niewoli a w obczyźnie zakładał szkoły dla dzieci polskich — Ilnicka zaś uczyła, aby w znojem codziennym trudzie wznosić gmach przyszłości dla Ojczyzny, skrupowanej niewolą.

A jeżeli dodamy jeszcze, że zaszumiała nad głowami naszymi w roku sprawozdawczym dziesiąta rocznica wielkiej wojny i zdaliśmy sobie sprawę czem była dla nas ta piorunowa burza, to przypomnienie to podnieciło jeszcze tętno do pracy w T. S. L. I dziś — gdy coraz lepiej coraz jaśniej rozumieć zaczynamy to dziesięciolecie przedziwne, które mamy właśnie przed sobą otwierają nam się też oczy na zadania przyszłości i na tę zgoła niepowседневną rolę, jaką w rozwoju oświaty ma odegrać w najbliższych latach T. S. L.

To też niniejsze sprawozdanie z działalności naszego Koła, jako ekspozytury Zarządu Głównego T. S. L. świadczyć będzie, że na terenie przemyskim postępowaliśmy z rozwagą świadomi podjętych na siebie obowiązków pracy oświatowej wobec Państwa i społeczeństwa.

Przeszkody, które utrudniały naszą pracę, były prawie te same co w roku zeszłym, brak podniety u szerszych warstw inteligencji do żywszego współdziałania w akcji T. S. L. i co za brakiem takiej podniety iść musi, brak większych zasobów pieniężnych, paraliżowały niejednokrotnie usiłowania Zarządu Koła.

Jak w roku poprzednim głównem polem działalności naszej była wieś, tak w roku sprawozdawczym koncentrował się teren naszej pracy i zabiegów właśnie w samym mieście. Stworzenie „Średniej Żeńskiej Szkoły Zawodowej” było punktem, około którego skupiła się nasza myśl, nasze wysiłki moralne, zdobywanie środków pieniężnych do jej uruchomienia a szczególnie walka o zdobycie lokalu.

Nie zapominaliśmy jednak i o wsi, gdzie placówki zniszczone a dotąd niepobudowane, czekały nie daremnie, bo tutaj zdziałano tyle, o ile znaleziono pomoc na miejscu w danej miejscowości.

Pracowników jednak takich było mało, działalność oświatowa nie przyciągała wielkiej części tych, co mogliby jej się poświęcić. Nadto ciekawa psychologiczna zaszła zmiana w sercu Polaków po uzyskaniu niepodległości. O ile podczas niewoli było silne napięcie patriotyczne, była rzeczywista praca, dziś w kierunku społeczno-narodowym robi się stanowczo za mało, bo pracują nieliczne tylko jednostki.

Praca nasza jednak w Kole ogólnie rozwijała się pomysłnie rozwój ten zaznaczył się przede wszystkim: stworzeniem „Średniej Szkoły Zawodowej Żeńskiej” — organizowaniem kursów przemysłowych — stwarzaniem kursów dla analfabetów (Maćkowice i Bachórzec) — restauracją budynków szkolnych — zwózką materiałów budowlanych, otrzymanych z ekspozytury odbudowy kraju na „Dom ludowy w Kruhelu Wielkim” i na „Szkołę i ochronkę na Lipowicy” — stwarzaniem czytelni nowych i uruchomieniem będących w zastoju — zakładaniem Kół młodzieży — agitacją wśród społeczeństwa przemyskiego w celu przysporzenia członków wspierających „Daninę oświatową” — współpracą w Komitecie opieki nad młodzieżą rękodzielniczą — urządzaniem obchodów narodowych i pracą nad zbieraniem funduszy na cele Koła. Szczegółowe sprawozdanie z pracy szkolnej, czytelniano-odczytowej, bibliotecznej, ze spraw prawnych

Towarzystwa i usiłowaniach przygotowawczych do budowy Domu ludowego podajemy osobno poniżej.

Z przedsięwzięciom urządziliśmy w roku sprawozdawczym raut wiosenny, festyn, cztery zbiórki uliczne i imprezę sprzedaż „Pudełek szczęścia” przez firmę fabryki cukrów Czaplińskiego z Warszawy.

Wspólnie z istniejącymi towarzystwami urządziliśmy obchód uroczysty w dniu 3 Maja w mieście i okolicy a pracą Zarządu Koła uzyskaliśmy za sprzedaż odznak i nalepek kwotę 3,554,616 Mp. (1974 zł. 79 gr.), którą przesłaliśmy do Zarządu Głównego do Krakowa. Z towarzystwami o pokrewnych celach łączyły nas stosunki przyjazne; na prośbę „Koła Ziemianek” oddaliśmy w czasie wakacyj budynek szkolny w Hermanowicach na kolonję wakacyjną, będącą pod opieką tego Towarzystwa.

Wogóle Zarząd Koła brał żywy udział we wszystkich objawach życia narodowego i starał się utrzymywać Koło na wyżynie ruchu umysłowego.

Zarząd Koła wysyłał delegację w celu powitania Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Stanisława Wojciechowskiego, który przejeżdżał przez Przemyśl. Zarząd Koła w dalszym ciągu subwencjonował stypendjum dla biednego ucznia seminarjum naucz. Zarząd Koła w roku sprawozdawczym odbył 9 posiedzeń plenarnych, 4 ścisłego Zarządu a w poszczególnych komisjach odbywały się posiedzenia raz w miesiącu.

Komisyj, stworzonych przez Zarząd Koła w celu rozdziału pracy między fachowych członków wydziału było 5: szkolna, czyteln.-odczytowa, biblioteczna, prawnicza i budowy „Domu ludowego”.

Liczba pism, wysłanych i odebranych przez Zarząd Koła, wynosi według dziennika podawczego 339.

Liczba członków zwyczajnych wynosi 658, zmniejszona w roku sprawozdawczym z powodu powstania Koła III gdzie przeszło tam wielu członków mieszkających w tej dzielnicy.

Dla pogłębienia pracy oświatowej i zdobycia na tem polu szerszych wiadomości Zarząd Koła wysyłał w roku sprawozdawczym swych delegatów na Walny Zjazd T. S. L. do Krakowa i na Kongres Towarzystw oświatowych do Warszawy. W zjazdach brali udział P. Marja Bielawska, insp. Ignacy Żukowski i Józef Lisowski.

Kończąc ogólne sprawozdanie niniejsze, zwracamy się ze słowami serdecznej podziękii do tych wszystkich, którzy, uznając doniosłe zadania Towarzystwa Szkoły Ludowej, wspierali nas w naszej działalności jużto czynnym współudziałem już skuteczną radą lub materjalnem poparciem i przyczynili się do pomyślnych wyników naszych prac.

Przedewszystkiem przesyłamy serdeczne podziękowanie Wysokiemu Ministerstwu W. R. i O. P. w Warszawie — Wysokiemu Kuratorjum O. S. L. na ręce JWielmożnego Pana Kuratora Stanisława Sobińskiego i Świetnej Radzie Szkolnej powiatowej w Przemyślu na ręce WPana inspekt. szkolnego Karola Fischera za tak szczere i dodatnie poparcie i pomoc w stworzeniu „Średniej Żeńskiej Szkoły Zawodowej“.

Składamy również serdeczne podziękowanie WP. Pułk. Słupskiemu, dowódcy Obozu warownego w Przemyślu i WP. burmistrzowi Józefowi Kostrzewskiemu za użyczenie koni i wozów do zwózki materjału budowlanego na szkołę i dom ludowy — gminie miasta Przemyśla za wydzierżawienie gruntu pod dom ludowy na Kruhelu Wielkim — Świetnej Kapitulie katedralnej obrz. łącz. za wydzierżawienie gruntu pod budowę szkoły i ochronki na Lipowicy.

Dziękujemy równie uprzejmie instytucjom za pomoc materjalną a mianowicie Świetnej Radzie powiatowej i gminie miasta Przemyśla za subwencje na „Średnią Żeńską Szkołę Zawodową“ — Świetnej Dyrekcji Banku Gospodarskiego, Banku Akcyjno-związkowego i Świetnej Kasie Oszczędności miasta Przemyśla, za pomoc i radę w opresjach finansowych. Niemniej uprzejmie dziękujemy kierownikom szkół i czyteln za owocną ich działalność i Szanownej publiczności, która nigdy nie odmawiała swej pomocy, ilekroć doń się odwołaliśmy; ofiarnością tą stoi nasze Koło, nią zasilane przy pomocy Bożej pokusi się o najtrudniejsze zadania.

ZARZĄD.

Szkoła Zawodowa Żeńska

T. S. L. w Przemyśle.

W dotychczasowej działalności Towarzystwa — w urzeczywistnieniu idei niesienia oświaty między lud przez szkołę ludową — zaszedł wypadek niezmiernej wagi: przez założenie pierwszej uczelni zawodowej w Przemyśle została wytyczona nowa droga zbożnej pracy tego Towarzystwa, nowe odgałęzienie dróg i ścieżek wiodących do oświecenia i unarodowienia warstw szerokich. Fakt przez to znamienny, że dotyczy szkolnictwa zawodowego; nie zakreśla nowych zadań lecz wskazuje nowe środki zmierzające do celu. Garstka inteligencji społeczeństwa przemyskiego uświadomiła sobie i dzięki poparciu Zarządu Głównego T. S. L. w Krakowie, wcieliła w czyn pomysł, aby przez kształcenie w przemyśle podnosić materialny dobrobyt miejscowego społeczeństwa bez różnicy wyznań i narodowości. Rozwój ekonomiczny społeczeństwa daje wszak najpewniejsze podwaliny materialne dla bytu Państwa. Prócz tego dając niezamownym chleb w rękę, pozyskuje się ich dla idei państwowej polskiej zwłaszcza, gdy czyni to szkoła zawodowa tak zorganizowana jak nasza średnia szkoła w Przemyśle. Podstawę wychowawczą stanowią tu nauki społeczne, nauka o obywatelstwie, o Polsce i jej kulturze, z krajoznawstwem i historją naszą, z nauką języka i literatury polskiej; przedmioty ogólnie kształcące znajdują równowagę w obszernym programie umiejętności ściśle zawodowych.

A więc i ogólne wykształcenie i osobistą kulturę i fachowe przygotowanie do zawodu krawieckiego oraz bielizniarskiego nabywa tu równomiernie nasza młodzież żeńska, ta młodzież która po ukończeniu szkoły powszechnej siedmioklasowej szuka godziwego zarobkowania w zawodach

produkcyjnych. Przeciwdziała to szkodliwemu dla naszego społeczeństwa napływowi młodzieży do seminarjów nauczycielskich i gimnazjów, ciśnienia się do nędznie płatnych posad państwowych w urzędach a skierowywuje do zawodów praktycznych. Wszakże w nich można znaleźć znacznie lepsze warunki materjalne, jeżeli się umie własne zdolności wykorzystać i pracuje się rzetelnie.

Po ukończeniu trzech lat nauki w szkole i po odbyciu w pracowni szkolnej praktyki absolwentki Szkoły Zawodowej mają prawo samodzielnie prowadzić większą pracownię, poważne przedsiębiorstwo przemysłowe, mogą być zarządczyniami obcych przedsiębiorstw i magazynów na większą skalę, mogą wreszcie otwierać własne kursy prywatne zawodowe lub starać się o stanowiska instruktorek o szkołach zawodowych.

Takie uprawnienia przemysłowe niekoniecznie wymagają studjów aż w szkole średniej zawodowej. Może ktoś nie bez pozorów słuszności zapytać, na co uczyć się w zakresie gimnazjalnym literatury polskiej lub języka francuskiego, jeśli ma się wykonywać krawieczyznę. Czy nie wystarczyłby jeden dłuższy kurs pracy warsztatowej porządnie prowadzony z nauką kroju? Poco tu geometria, poco towaroznawstwo, poco rysunki odręczne, poco nauka księgowości i kalkulacji przemysłowej?

Na to odpowiadamy, że naszemu społeczeństwu potrzeba inteligentnej możliwie jak najwięcej wykształconej warstwy pracowniczek w przemyśle, abyśmy mogli dorównać zagranicy. Tam przemysłowiec-inteligent jest zjawiskiem zwyczajnem.

W społeczeństwach zachodnich i u naszych sąsiadów Czechów nikogo nie dziwi, jeśli maturzysta lub absolwent akademickiej uczelni wraca po studjach do przedsiębiorstwa swego ojca, zabiera się do przemysłu czy handlu lub wraca na wieś. Bo każde przedsiębiorstwo z pewnością zyska na lepszym wykształceniu pryncypała. I absolwentka szkoły zawodowej inaczej będzie pracowała w zawodzie, jeśli jej fachowe wykształcenie będzie się wspierało o ogólną kulturę. Inaczej też będzie wyglądał kostjum czy suknia balowa, jeśli właścicielka pracowni, w której je wykonano, będzie osobą o wyrobionym smaku estetycznym o subtelnym guście i wykształconej wrażliwości wzrokowej. Także

dla otoczenia nie jest to obojętne: inaczej odnosi się klienta do osoby wykwintnej i dobrze wychowanej, której Szkoła wszczepiła prócz ogólnej kultury także głęboko ugruntowane zasady uczciwości i solidności w interesach.

To wszystko daje Szkoła zawodowa. To trzeba jasno powiedzieć tym, którzy nie znając sprawy, kwestionują rację jej istnienia.

A Towarzystwu uosobionemu w kilku jednostkach z pośród przemysłowej inteligencji, osobliwie P. P. przewodniczącej Bielawskiej i Inspekt. Żukowskiemu, należy się od nas szczególne uznanie za podjęcie i zrealizowanie tak doniosłego czynu społecznego, jakim jest założenie Szkoły zawodowej żeńskiej. Zasluga ich tem większa, że inicjatywa ta przypadła na okres sanacji Skarbu i nadzwyczajnych oszczędności w budżecie państwowym. Ponieważ sanacja waluty stała się czołowym zagadnieniem wobec którego muszą ustąpić nawet tak zbożne poczynania jak zakładanie państwowych szkół zawodowych, czyn Towarzystwa Szkoły Ludowej nabiera cech czynu narodowego, wyręcza bowiem Państwo w czasie przesilenia walutowego i gospodarczego w obowiązku założenia takiej uczelni. Towarzystwo dobrowolnie wzięło na swe barki ten ciężar; Państwo jednak pomaga w miarę sił swoich — może nawet ponad swą możność; subwencjami i opłacaniem etatowych sił nauczycielskich stara się ulżyć Towarzystwu.

Z prawdziwą radością należy powitać inicjatywę Towarzystwa. Idzie ona z duchem czasu: rozpoczął się i u nas silny ruch organizacyjny na polu szkolnictwa zawodowego. Powstają co roku przynajmniej dwie nowe placówki w Małopolsce — zwłaszcza żeńskie szkoły zawodowe. Dokonywa się szybko rozrost tej zaniedbanej dziedziny pracy szkolnej. Może wkrótce i Polska nie wiele w tyle pozostanie za Czechami, gdzie już przed wojną było szkół zawodowych dziewięć razy tyle, co gimnazjów. Jeśli się to ziści, rezultat przypisać wypadnie prywatnej inicjatywie takich Towarzystw jak T. S. L.

Ludwik Misky

wizytator szkół zawodowych żeńskich.

W Krakowie 19. III. 1925.

I. Komisja szkolna.

Przewodniczący: Ignacy Żukowski

Zastęp. przewodn.: Ks. Sarna Władysław, prałat

Sekretarka: Golińska Stefania.

CZŁONKOWIE:

Bajowa Zofja,	Polak Stanisław, inż.
Barączowa Zofja,	Porembalski Jan,
Bielawska Marja,	Rawicka Karolina,
Dietzówna Stanisława,	Dr. Romanowski Wacław,
Dziewotowa Emilja,	Szalayowa Jadwiga,
Chrobak Józef, inż.	Dr. Szymański Henryk.

W roku sprawozdawczym odbyto 8 posiedzeń, poza tem poświęcano sprawom dotyczącym szkół niemal na każdym posiedzeniu Zarządu większą część czasu i pracy jako pierwszemu i najważniejszemu zadaniu T. S. L. Dawny program szkolny w kierunku organizacyjnym i budowlanym stosowano przedewszystkiem do szkół przedwojennych. Dzięki energii Rady szkolnej powiatowej w Przemyśle a w szczególności jej przewodniczącego inspekt. Karola Fischera wszystkie szkoły, które staraniem Koła T. S. L. powstały są czynne i przeistoczone na szkoły państwowe. W gminach gdzie klasy eksponowane rozwijały się pomyślnie wprowadzono szkoły samoistne. Szybką odbudowę utrudniały w latach ostatnich: brak funduszków we właściwym czasie i bierność karygodna czynników miejscowych, które nie tylko mogłyby wiele zdziałać ale nawet są do tego powołane. Gdyby nie pomoc wojskowości w osobie P. pułkown. Słupskiego i Branickiego, P. inspekt. szkoln. Fischera, Odbudowy kraju przez członka Zarządu Koła inżyn. Chrobaka, Ks. prałata Sarny, P. burmistrza Kostrzewskiego nie mogli byśmy sprawozdania naszego zakończyć z tym wynikiem, z jakim stajemy dziś przed Walnem Zgromadzeniem. Prezydum Koła oddało komisji szkolnej do zrealizowania przedewszystkiem budowę szkoły i ochrony na Lipowicy, restaurację szkoły w Sanoczanach, opieki nad szkołą w Czyszczaniu i nad budynkami szkół w Hermanowicach i Maćkowicach.

Dzięki rozumnej pracy P. inż. Chrobaka zwieziono przy pomocy wojskowości i Magistratu materiał budowlany ofiarowany przez Odbudowę kraju dla Lipowicy. Materiał ten złożono na gruncie uzyskanym pod budowę od tutejszej Kapituły. Grunt ten oddała Kapituła w dzierżawę T. S. L. do czego przyczynił się wiele ks. Dr. Bieda. Od zamiaru wybudowania szkoły na Lipowicy komisja szkolna odstąpiła, gdyż skorzyścią dla młodzieży będzie uczęszczanie do wyżej zorganizowanej szkoły w Przemyśle oddalonej o 1—2 km. Natomiast podtrzymujemy nadal projekt wybudowania ochronki obok kaplicy. O ile ważniejsze sprawy szkolne ustąpią rozpoczniemy z jesienią budowę ochronki. W bieżącym roku pokrywaliśmy, koszta najmu izby dla 1 klasowej szkoły do której uczęszczało 43 dzieci polskich i ruskich.

Wspominaliśmy już, że brak funduszy nie pozwolił spełnić tyle obowiązków w krótkim czasie i wszędzie gdzie zachodzi potrzeba. To też i szkoła w Sanoczanach zniszczona przez grzyb, wymagała wkładu około 7.000 zł. Zwlekaliśmy z tego też powodu z restauracją budynku szkolnego. Kiedy ludność gminy Sanoczan sama doszła do przekonania, że odwlekanie przebudowy szkoły grozi zupełnemu zniszczeniu budynku byliśmy zmuszeni przystąpić do przebudowy.

Ludność miejscowa przyczynia się podwodami a Zarząd Koła operuje pożyczkami wekslowymi. Szkoła jest już na ukończeniu i z nowym rokiem szkolnym będzie działwa korzystać z nauki szkolnej.

Komisja szkolna miała zamiar w porozumieniu z Radą szkolną powiatową urządzić w Przemyśle kurs dla analfabetów. Wpisy na ten kurs nie udały się wobec czego postanowiono urządzić w r. 1925 kursa uzupełniające dla tych, którzy ulegli powrotnemu analfabetyzmowi.

Wpisy mogłyby dać wyniki korzystniejsze, gdyby nie brak chętnych a obowiązanych do tępienia analfabetyzmu.

Sprawozdanie z kursów analfabetów t. zw. „czwórkami oświatowymi“ odkładamy na rok następny.

Komisja szkolna doszła do przekonania, że praca dotychczasowa T. S. L. w Przemyśle była jednostronna, wszelkie wysiłki bowiem skierowane były na wieś z uszczerbkiem miasta.

Statystyka szkół uzupełniających przemysłowych w ostatnich latach wykazuje, że za kilka lat nie będzie młodzieży rzemieślniczej a co za tem idzie garstka mieszczaństwa polskiego skazana będzie na wymarcie. Dziś już niema prawie polskiej młodzieży handlowej, któraby chciała się kształcić i uczęszczać do istniejącej w mieście krajowej szkoły handlowej uzupełniającej; żywił obcy zawładnął zupełnie tymi kursami. W przyszłości postanowiliśmy prowadzić akcję w kierunku zawodowego kształcenia młodzieży, zakładania szkół, urządzania kursów, organizowanie ognisk terminatorów, zakładanie schronisk i burs. Do pracy zabrano się z wielkim zapałem uwieńczonym skutkiem. Zapoczątkowanie tej doraźnej a pilnej akcji komisji szkolnej pobudziło i inne czynniki miejscowe do zorganizowania opieki i wychowania młodzieży oddającej się zawodom przemysłowym i handlowym. Członkowie komisji szkolnej brali chętnie czynny udział w tych usiłowaniach. Już w kwietniu 1924 r. zapadła uchwała na posiedzeniu komisji szkolnej stworzenia żeńskiej szkoły zawodowej. Z początku zdawało się, że myśl ta pozostanie tylko uchwałą bez wykonania, brak bowiem funduszków, lokalu i ludzi pracy pełnych poświęcenia i wytrwałości wskazywał, że tak ważna sprawa odrodzenia stanu średniego zostanie odłożona na czas późniejszy.

Zarząd Główny T. S. L., P. Kurator Sobiński i wizytator dla szkół zawodowych Misky podnieśli zapał nasz do tego stopnia, że odtąd stało się celem komisji szkolnej z nowym rokiem szkolnym 1924/25 stworzenie szkoły zawodowej.

Dzięki pomocy zastępc. przewodniczącego uzyskano w centrum miasta pomieszczenie dla szkoły z początku trzy ubikacje, dziś już 7.

Przystąpiono do adaptacji lokalu, urządzenia, stworzenia statutu i planów naukowych i skompletowania grona nauczycielskiego. Wpisy dały z początku wynik bardzo marny. Społeczeństwo dotąd jeszcze pomimo doświadczeń wojennych nie ma zrozumienia dla szkolnictwa zawodowego a działalność kieruje do gimnazjum lub seminarjum, nauczycielskiego.

Wystarczy wspomnieć, że w Przemyśle każdego roku zgłasza się na pierwszy rok trzech seminarjów nauczycielskich żeńskich i do pierwszej klasy trzech gimnazjów żeń-

skich około 600 dziewcząt a przyjąć mogą wszystkie te zakłady najwyżej 240 dziewcząt. Pomimo takiego stanu nie znaleźliśmy wśród społeczeństwa zrozumienia. Dopiero namowy i uświadomienie dało wynik nadspodziewany i Dyrekcja szkoły mogła z pośród licznie zgłaszającej się młodzieży wybrać jednostki najodpowiedniejsze i zmuszona była stworzyć dwa oddziały równorzędne klasy pierwszej.

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło opracowany przez komisję szkolną program naukowy a Zarząd szkoły powierzono przewodniczącemu komisji szkolnej. Program naukowy obejmuje następujące przedmioty naukowe rozłożone na trzy lata: religję, język polski, francuski, naukę o Polsce współczesnej, historję Polski i powszechną, rachunkowość, korespondencję i księgowość handlową, rysunki, higienę kobiety i dziecka, towaroznawstwo kostjumologia, zajęcia praktyczne (szycie) gospodarstwo domowe. Szkoła jest trzy klasowa typu średniego a warunkiem przyjęcia ukończenie 7 klasy szkoły powszechnej względnie 3 klasy szkoły średniej ogólnie kształcącej. Dzięki pomocy Ministerstwa W. R. i O. P. Kuratorjum O. S. L. i Zarządu Głównego odbyła się w październiku 1924 r. uroczystość otwarcia „Średniej żeńskiej szkoły zawodowej T. S. L.” Poświęcenie szkoły dokonał J. E. ks. biskup Fischer Karol a otwarcia JWP. Kurator Stanisław Sobiński przy obecności wizytatora szkół zawodowych żeńskich JWP. Miskiego, członków kapituły przemyskiej, władz szkolnych miejscowych, politycznych i samorządowych, dyrektorów szkół średnich, kierowniczek i kierowników szkół powszechnych i członków wszystkich Kół T. S. L. miejscowych.

Przemówienia i życzenia J. E. ks. biskupa Fischera oraz JWP. Kuratora podniosły ducha założycieli tej szkoły a obecnie zostali utwierdzeni w tem przekonaniu, że Koło T. S. L. w Przemyśle cieszy się Ich życzliwem uznaniem, a praca nasza poparciem.

Szkoła posiada własne urządzenia szkolne, 9 maszyn do pisania i różne środki naukowe. Po ustąpieniu przewodniczącego komisji szkolnej z kierownictwa szkoły powierzyło Ministerstwo W. R. i O. P. kierownictwo szkoły fachowej sile P. Rozumkiewiczowej Janinie. Grono nauczycielskie składa się prócz dyrektorki z 3 sił etatowych i 3 dochodzących: Dyrekcja szkoły przygotowuje i uzupełnia kształ-

cenie zawodowe, organizując kursy zawodowe w godzinach pozaszkolnych a obecnie ma zamiar z inicjatywy kuratorjum przystąpić do zorganizowania szkoły uzupełniającej żeńskiej dla młodzieży handlowo-przemysłowej. Kroki przedwstępne z ciałami samorządowymi i władzami szkolnymi są już poczynione a nauka rozpocznie się z nowym rokiem szkolnym, korzystać będzie około 120 dziewcząt.

Jako uzupełnienie tej szkoły zawodowej będzie stworzenie bursy, która istniała już aż do roku 1914, a która miałaby za zadanie przygotować ludzi pożytecznych Ojczyźnie i społeczeństwu. Dotychczasowe wyniki komisji szkolnej są dopiero częścią tego, co wykonać należy wobec dawnych potrzeb i coraz to nowych zagadnień życia narodowego i państwowego a kończąc sprawozdanie prosimy dotychczasowych opiekunów o dalszą pomoc a ludzi chętnych zapraszamy do pracy, która wprowadzie nie przynosi korzyści materialnej i zaszczytów, ale daje zadowolenie, że dodał cegiełkę do budowy Ojczyzny, która woła do pracy wszystkich tych, którzy poza swoją pracą zawodową mają wiele czasu i obowiązek pracować dla swego Państwa.

II. Komisja czytelniano-odczytowa.

Przewodniczący: Jan Porembalski

Zastępca przewodn.: Ignacy Żukowski

Sekretarka: Joanna Praschillowa

Zastępcz. sekret.: Karolina Rawicka.

CZŁONKOWIE:

Bielawska Marja,

Bajowa Zofja,

Bergowa Zofja,

Barączowa Zofja,

Dietzówna Stanisława,

Dymnicka,

Golińska Stefanja,

Hartfelder Ludwik,

Inspek. Fischer Karol,

Fischerowa Zofja,

Dr. Kropiński Adam,

Lisowski Józef,

Leder

Prochazkówna Józefa,

Patrynowna Julja,

Minakowski Wacław,

Popek inż.

Dr. Romanowski Wacław,

Ks. Sarna Władysław,

Swobodowa Helena,

Szwed,

Dr. Szymański Henryk,

Waygartowa Marja

Tuszkiewicz Adam

Tepperówna Wanda,

Wróbel,

W roku sprawozdawczym nie stawialiśmy sobie w komisji czyteln. odczytowej żadnych nowych kierunków. Dążyliśmy przede wszystkim do tego, aby włościanin rozumiał czego od niego chcemy, aby pojął potrzebę pracy oświatowej i sam w niej czynny brał udział. Zakładaliśmy nowe czytelnie tam gdzie nas o to proszono, przede wszystkim jednak staraliśmy się ożywić te, które założone dawniej nie obudziły się jeszcze, po wypadkach wojennych do życia. O ile praca na wsi w roku sprawozdawczym przyniosła pewne rezultaty, o tyle usiłowania nasze nad przyciągnięciem większego zespołu prelegentów z miasta szły dosyć opornie.

Czytelnie leżące na terenie naszego Koła III. oddaliśmy temu Zarządowi do przeprowadzenia.

Wysiłki nasze w celu ściągnięcia pewnych wkładek od członków każdej czyteln. małe dały wyniki. Czyteln. tylko kilka zbierało wkładki i pewien procent odsyłało do kasy Koła w myśl statutu i regulaminu czyteln. Mamy nadzieję, że sprawa ta poprawi się w następnym roku.

Lustracje czyteln. staraliśmy się przeprowadzać bardzo dokładnie, i co pewien okres czasu.

W mieście samem staraliśmy się w roku sprawozdawczym stworzyć cykl odczytów po szkołach i czyteln. ilustrowanych przeźroczami. Przeprowadzeniem całej tej akcji zajął się bardzo energicznie członek naszego Koła P. Józef Lisowski, który wyświetlał obrazy wedle klisz sprowadzanych z Zarządu Głównego.

W roku sprawozdawczym odbyła komisja czytelniano-odczytowa 9 posiedzeń — wysłała pism 95 — odebrała 112.

Otworzono 4 nowe czyteln. a mianowicie: w Boratyczach — Hurku — Marynce i Orzechowcach. Dwie wypożyczalnie na Przekopanej i na Wilczu odstąpiono Kołu III. im. Mickiewicza.

Ogółem Koło posiada 33 czyteln. i wypożyczalnie.

Wykłady i pogadanki w mieście i na wsi.

PRZEMYŚL.

W maju odbył się piękny wykład w sali Sokoła p. Macieja Szukiewicza, literata i publicysty z Krakowa „Grobowiec Tut-ank-amena“ (ustęp z dziejów kultury starożytnego Egiptu). Ilustracje czerpał prelegent z publikacji angielskich i francuskich i odczyt był obficie ilustrowany. Wyświetlał p. Lisowski.

O KONSTYTUCJI 3 MAJA odbyły się odczyty ilustrowane przeżroczami przez p. Lisowskiego :

2. V. w 10. pułku saperów : Prelegent p. Niepokólczycki — słuchaczów 486.

3. V. w szkole powszechnej im. Jana Kantego : Prelegent dyr. Malec — słuchaczów 193.

3. V. w Oratorjum OO. Salezjanów : Prelegent ks. Janusz Szokało — słuchaczów 96.

4. V. w szkole im Piramowicza : Prelegent prof. Kupka, słuchaczów 546.

4. V. w zakładzie św. Józefa dla opuszczonych chłopców : Prelegent ks. Szokało — słuchaczów 327.

O WALCE Z ALKOHOLEM pogadanka ilustrow. przeżroczami przez p. Lisowskiego :

10. V. w 10 pułku saperów : Prelegent dr. Kapitań — słuchaczów 588.

BAJKI DLA DZIECI ilustrow. przeżroczami przez pana Lisowskiego :

8. XI. w Magistracie : Prelegentka p. L. Cehakówna.

1. CZYTELNIĄ na GARBARZACH w PRZEMYŚLU.

Kierownik czytelnicy p. Dobrowolski, Lokal w szkole. — Z początkiem roku zaznaczył się słaby rozwój, — dopiero w połowie roku sprawozdawczego praca zaczęła się ożywiać. Książek przeczytano 90. Z gazet czytano „Słowo Polskie“ i „Ziemię przemyską“, pożyczaną przez jednego z członków. Urządzono zabawę w lecie, celem zyskania funduszy i obchód 3 Maja, z pogadanką, Czytelnię lustrowali p. Porembalski i p. Szwed.

2. CZYTELNIĄ IM. M. PRACZYŃSKIEJ przy ul. Dworskiego.

Czytelnia ta ze względu, że w dawnym lokalu Magistrat urządził żłóbek dziecięcy, obecnie z powodu braku lokalu wznowić jej nie można było. Robiono jednak starania, aby czytelnia ta mogła mieścić się w Sokole, w tej samej dzielnicy, lecz obecnie czeka T. S. L., jakie stanowisko zajmie w tej sprawie burmistrz miasta, jako prezes Sokola.

Czytelnie i wypożyczalnie na wsi.

3. BACHÓRZEC — poczta w miejscu.

Czytelnia kieruje wzorowo p. H. Orłowska, nauczycielka. Książek przeczytano 123 — czytały przeważnie kobiety i dziewczęta. Z własnego funduszu, t. zn. z wkładek rocznych prenumerują pisma: „Wiedza i życie“ i „Przewodnik katolicki“. Zebrania odbywały się każdej niedzieli, pogadanki i odczyty głównie na temat gospodarstwa kobiecego. Uczestniczki czytelnicy brały udział w uroczystościach: „Święto Królowej Korony Polskiej“ i 3 Maja. Na program złożyły się śpiewy i deklamacje, oraz obrazek sceniczny z życia królowej Jadwigi, p. t.: „Opiekunka sierót“.

4. BŁOZEW GÓRNA — p. Nowe Miasto.

Wypożyczalnię prowadzi p. Janina Czadowska, naucz. Książek przeczytano 51. Z obchodów urządzono uroczystość 3 Maja.

5. BORATYCZE — p. Hussaków.

Czytelnia nowo utworzoną prowadzi gospodarz Chmiel. Książek przeczytano 65. Z gazet prenumerowano z własnych funduszy „Piasta“.

6. CZYSZCZEŃ — p. Nowe Miasto.

Wypożyczalnię kieruje naucz. Bieniaszówna. Książek przeczytano 48. Z gazet prenumerowano z własnych funduszków „Niewiastę katolicką” i „Przewodnik Kółek rolniczych”. Z obchodów narodowych urządzono uroczystość 3 Maja w szkole.

7. HERMANOWICE — p. w miejscu.

Czytelnię kieruje wzorowo p. Prohazkówna Helena, naucz. Członków 60. Książek przeczytano 30. Prenumerują „Ojczyznę” opłacaną z własnych funduszków. Zebrania i pogadanki odbywają się co drugą niedzielę. Urządzono 4 uroczystości patriotyczne, 3 przedstawienia amatorskie, św. Mikołaja i Jaselka grane 3 razy. Czysty dochód z przedstawień obrócono na zakupno płótna i na kurtynę. Przy czytelnicy jest Kółko amatorskie.

8. HURKO — p. Przemyśl.

Wypożyczalnię pod protektorem właścicielki W. Pani Jełowickiej, kierują Siostry Służebniczki. — Z wypożyczalni korzystają przeważnie dzieci, a w ostatnich czasach garną się koloniści, z Borka pod Siedliskami. Książek przeczytanych 45. Z pism czytają „Wieś polska” i „Zagroda wzorowa”. W roku sprawozdawczym odbyły się 3 przedstawienia: 1) Jaselka, 2) Król chłopków, 3) Krzywda nagrodzona.

Z obchodów narodowych obchodzono uroczystość 3 Maja, wspólnie z ludnością w Medyce.

9. HUSSAKÓW — p. w miejscu.

Założona tam czytelnia przez Koło przed trzema laty spi i obecnie, mimo starań ze strony Zarządu, nie można jej obudzić, z powodu obojętności u czynników miejscowych. Starania jednak w toku.

10. ISKAŃ — p. Dubiecko.

Czytelnię kieruje p. Wojasówna, naucz. Książek przeczytanych 45. Z gazet prenumerują „Niewiastę katolicką”, „Przewodnik Kółek rolniczych” i „Piasta”, opłacane z własnych funduszków. Z obchodów narodowych urządzono uroczystość 3 Maja.

11. JAKSMANICE — p. Siedliska.

Wypożyczalnię w połączeniu z Cykowem i Siedliskami kieruje wzorowo p. majorowa Spilczyńska. Książek przeczytano 35, korzystają przeważnie koloniści. Z gazet prenumerują „Piasta”, opłacanego z własnych funduszy,

12. KOSIENICE — p. w miejscu.

Czytelnię kieruje ks. Pinda, proboszcz. Książek przeczytano 64. Z gazet prenumerują „Piasta”, opłacanego z własnych funduszy. Z obchodów urządzono uroczystość 3 Maja.

13. KORYTNIKI — p. Krasiczyn.

Czytelnię kieruje p. Śmiałowski, kierownik szkoły. — Książek przeczytano 55. Z gazet prenumerują „Kurjera codziennego” i „Piasta” opłacane z własnych funduszy. — Członkowie Czytelni brali udział w obchodzie uroczystości 3. Maja, urządzonego w szkole. Lustrację przeprowadził dr. Romanowski.

14. KOSZTOWA — p. Bachórzec.

Czytelnię kierowała z początkiem roku Siostra Gomułkiewiczówna, od 1 września Siostra Maciążanka. — Książek przeczytano 54, czytelników stałych 16. Z pism prenumerują „Wieniec i Pszczółka” i „Przewodnik Kółek rolniczych” opłacane z funduszy własnych. — Lustrację przeprowadził ks. Bira.

Z obchodów, narodowych urządzono uroczystość 3 Maja.

15. KAZANÓW — p. w miejscu.

Czytelnia z powodu zawalenia się powały w pokoju czytelnianym, była czas jakiś w zastoju — dopiero z końcem roku sprawozdawczego rozpoczęto akcję do jej uruchomienia.

16. KRUEL WIELKI — p. Przemyśl.

Czytelnię kieruje wzorowo ks. Stanisław Kocaj. Książek przeczytano 55. Z gazet prenumerują „Niawiastę Katolicką”, opłacaną z własnych funduszy. Urządzono obchód 3 Maja. Odbyły się także dwa odczyty o „Walce z alkoholizmem” jeden w szkole — prelegent p. Minakowski i drugi w zakładzie Sióstr — prelegent p. J. Lisowski. Oba odczyty ilustro-

wane przeżroczami. Słuchaczów w szkole 34 — w zakładzie 49. — Czytelnię lustrował dwa razy p. Minakowski.

17. KRZYWCZA — p. w miejscu.

Wypożyczalnię kieruje gospodarz Piotr Łobziak. Książek przeczytano 65. Z gazet prenumerowano „Ziemie przemyską” i „Piasta” opłacane z własnych funduszków. Urządzono obchód 3. Maja. — Lustrację przeprowadził dr. Romanowski.

17. LIPOWICA — Przemyśl.

Czytelnię kieruje P. Maciurakówna J., naucz. Książek przeczytano 75. Z gazet prenumerowano „Niewiastę katolicką” opłacaną przez jednego z członków. Obchód 3. Maja odbył się w szkole. — Lustrację przeprowadzili P. Bielawska i P. Porembalski.

19. MAĆKOWICE — p. Kosienice.

Czytelnię kieruje p. Wołoszczakówna Wanda, naucz. Książek przeczytano 80 — przeważnie korzystały dzieci. — Z gazet prenumerowano „Przewodnik kółek rolniczych” opłacany z funduszków własnych. Zebrania odbywały się raz w miesiącu. Serdecznie zajmowała się także czytelnią właścicielka W. Pani Skibniewska, która darowała do biblioteki 16 książek. Obchód 3 Maja odbył się uroczyście w szkole. Urządzono 3 przedstawienia sceniczne — założono Kółko młodzieży, gdzie dziewczęta oprócz czytania książek uczyły się wyrobu kwiatów. — Lustrację przeprowadził ks. Pinda, proboszcz.

20. MEDYKA — p. w miejscu.

Czytelnię kieruje ks. Korpak, proboszcz — zastępca St. Pielichowski, kierownik szkoły. Książek przeczytano 75. — Z gazet prenumerowano „Ziemie przem.”, „Piasta” i „Przewodnik Kółek rolniczych”, opłacane z własnych funduszków. Urządzono obchód 3 Maja i 4 przedstawienia sceniczne. — Lustrację przeprowadzili P. Tepperówna i P. Minakowski.

21. MARYNKA koło Bucowa.

Wypożyczalnię kieruje gospodarz Chmiel. Książek przeczytano 55. Z gazet czytają „Piasta”, opłacanego z własnych

funduszków. Urządzono obchód 3 Maja. — Lustrację przeprowadził dr. Romanowski.

22. ORZECHOWCE — p. Przemyśl.

Czytelnia założona w roku sprawozdawczym mieści się w lokalu gospodarza Cwynara, ofiarowanym bezpłatnie. Kierował do września czytelnia P. Hartfelder, kierownik szkoły, w dalszym ciągu gospodarz Cwynar. Książek przeczytanych 283. Członków 28. Zebrań odbyło się 6, pogadanek 5. Z obchodów urządzono uroczystość 3 Maja. Z gazet prenumerują „Piasta“, opłacanego z własnych funduszków. — Lustrację przeprowadził dr. Romanowski.

23. PRAŁKOWCE — p. Przemyśl.

Czytelnia prowadzona wzorowo mieści się w lokalu ofiarowanym przez WPaństwa Drużbackich, właścicieli wsi. Z początkiem roku sprawozdawczego czytelnia była w zastojach z powodu słabego kierownictwa. Z chwilą objęcia kierownictwa i nadzoru czytelnia przez P. Drużbacką, rozpoczął się rozkwit pracy oświatowej w całym tego słowa znaczeniu. Zastępstwo zapoczątkowanej pracy objęła S. Kornelja, naucz. ze szkoły polskiej. W roku sprawozdawczym było 140 członków — odbywały się zebrania i pogadanki i wspólne posiedzenia z delegatami Koła przemyskiego. — Osób czytających było 146 — książek 36. W lipcu wygłosił hr. Dunin Borkowski dwie pogadanki „O Konstytucji i ustroju Polski“ i „O przyczynach drożyzny w Polsce“.

W sierpniu mówiła P. Drużbacka „O cudzie nad Wisłą“.

We wrześniu sprowadziła czytelnia instruktorkę Ziemianek z Warszawy, Panią Bogusławską, która miała trzy pogadanki „O higienie“ i „O porządkach domowych“.

W październiku wygłosił dwie pogadanki z dziedziny ogrodnictwa i sadownictwa, instruktor Tow. Gospodarskiego p. Durzyński, demonstrując przytem na drzewkach owocowych, jak mają być cięte i czyszczone.

W listopadzie delegaci Koła z Przemyśla p. Rawicka, inż. Popek i p. Minakowski wygłosili pogadanki: „O Sienkiewiczu“, „O bohaterach Sienkiewicza“ i „O św. Stanisławie Kostce“. Ilość osób obecnych na zebraniach, z początku była bardzo znikoma, powoli liczba doszła przeciętnie do 60. Opał i światło otrzymuje czytelnia również bezpłatnie od p.

Drużbackich. Z gazet czytano „Słowo Polskie“, „Głos Narodu“, „Ziemie przemyską“ i „Dzień Polski“, opłacane przez p. Drużbackich. Na własność posiada Czytelnia 104 broszur różnej treści. Lustrację przeprowadzili: p. Rawicka, inż. Popek i p. Minakowski.

24. PIKULICE — p. Przemyśl.

Wypożyczalnię prowadzi wzorowo Siostra Tomakówna Katarzyna. Książek przeczytanych 45. Członków 20. Z obchodów narodowych odbyły się dwa: styczniowy i uroczystość 3 Maja. Odegrano 2 razy Jaselka. Lustrację przeprowadził dr. Romanowski i miał przy tej sposobności pogadankę prawniczą.

25. PRZEKOPANE — p. Przemyśl.

Wypożyczalnię tę odstąpiono w roku sprawozdawczym Kołu III. im Mickiewicza.

26. RECZPOL — p. Krzywca.

Czytelnia prowadzona wzorowo przez p. Franciszka Tobiasza, kierown. szkoły. Członków 54. Posiedzeń odbyto 36 — książek przeczytanych 56. Z pism czytają „Poradnik gospodarski dla kobiet“, „Gazetka ludowa“, „Wieniec i Pszczółka“, opłacane z własnych funduszków. Lustrację przeprowadził p. Porembalski.

27. SANOCZANY — p. Nowe Miasto.

Czytelnia w zawieszeniu z powodu gruntownej restauracji budynku szkolnego, ze względu na wielki grzyb.

28. TARNAWKA — p. Dubiecko.

Czytelnia kieruje ks. Twaróg. Książek przeczytanych 45. Z gazet czytają „Piasta“, opłacanego z własnych funduszków.

29. TARNAWCE — p. Krasiczyn.

Czytelnia kieruje Borowiak, gospodarz. Książek przeczytanych 50. Z gazet czytają „Niewiastę Katolicką“ i „Piasta“, pożyczane ze szkoły.

30. TROJCZYCE — p. Kosienice.

Wypożyczalnię kieruje p. Ziauharowa, naucz. Książek

przeczytanych 60. Z gazet czytają „Piasta” i „Kurjera codziennego”, opłacane przez kolonistów. — Obchód 3 Maja obchodzono w Kosienicach. — Lustrację przeprowadził ks. Pinda, proboszcz.

31. UJKOWICE — p. Przemyśl.

Czytelnia wznowiona dopiero w połowie roku sprawozdawczego, przez kierown. szkoły p. Hartfeldera. — Książek przeczytanych 40. — Z gazet czytano „Ziemie przemyską” i „Piasta”, opłacanych z własnych funduszków.

32. WILCZE — p. Przemyśl.

Wypożyczalnię tę odstąpiono Kołu III. im. Mickiewicza.

33. WOŁCZA DOLNA — p. Nowe Miasto.

Czytelnia z początkiem roku sprawozdawczego była w zastoju — z końcem roku rozpoczęto po wielu trudnościach na nowo pracę przerwana. Książek wysłano 50.

34. WYSZATYCE — p. Żurawica.

Czytelnia kieruje gospodarz Jarosz. Czytelników 45. — Książek przeczytano 52. Czytelnię zlustrował p. Tuszkiewicz i p. Wróbel.

35. ŻURAWICA — p. w miejscu.

Czytelnia kieruje p. Stefanicki. urzędn. kolej. Książek przeczytanych 45. Z gazet czytano: „Piasta”, „Ziemie przemyską” i „Przewodnik Kółek rolniczych” — opłacanych z własnych funduszków. — Odbyła się uroczystość 3 Maja. Lustrację przeprowadził p. Porembalski.

Prócz odczytów w mieście i pogadanek po wsiach w czytelniach odbyły się jeszcze odczyty staraniem Koła:

1) W Skolem w obozach letnich w sierpniu „Walka z alkoholem” odczyt ilustr. przeźroczami przez p. Lisowskiego. Słuchaczów 238.

2) W Zelemniance w obozach letnich w sierpniu — prelegent dr. Greger „Alkoholizm i jego skutki”, ilustr. przeźroczami przez p. Lisowskiego. Słuchaczów 186.

III. Komisja biblioteczna.

Komisja dzieliła się na dwie sekcje miejską i wiejską.

Przewodniczącą sekcji miejskiej była pani Zofja Barączowa, która zajmowała się biblioteką w mieście i prowadziła akcję wypożyczania książek z Paniami: Bajową i Fischerową. Biblioteka mieści się w lokalu szkoły św. Jadwigi przy ul. Wodnej. Dziel posiada biblioteka 950. Dochody 104 zł, rozchody 90 zł 63 gr.

Przewodniczącą sekcji wiejskiej była p. Bergowa Zofja, która zarządzała biblioteką przeznaczoną dla czyteln. wiejskich. Z powodu braku odpowiedniego lokalu mieści się biblioteka w mieszkaniu prywatnem przewodniczącej sekcji. ul. Mickiewicza l. 15. W bibliotecę znajduje się obecnie 1660 książek, otrzymanych częścią z Sekcji Wschodniej TSL. we Lwowie, częścią pozbierano jako resztki powojenne z dawnych bibliotek, czyteln. i wypożyczaln.

Książki wypożyczano każdego dnia i o każdej porze.

Opłatę 10 groszową od egzemplarza składały tylko niektóre gminy zamożniejsze.

Prócz biblioteki miejskiej i wiejskiej stworzono w roku sprawozdawczym bibliotekę „teatryków amatorskich“, będącą pod opieką przewodn. Koła. Z biblioteki tej korzystały niektóre szkoły w powiecie, jak: Medyka, Maćkowice, Żurawica i Prałkowce. Pożyczono także kilka książek zarządowi Koła TSL. w Jaworowie.

IV. Komisja prawnicza.

Przewodn.: Dr. Wacław Romanowski

Członkowie: Jan Porembalski

Dr. Adam Kropiński.

Na podstawie pełnomocnictwa z Zarządu Głównego TSL. przeprowadzała komisja intabulacje gruntów darowanych pod szkoły w Hermanowicach, Czyszczeniu i Maćkowicach — skutecznie kontrakt najmu w sprawie wynajętych ubikacji na szkoły — urzędzała bezpłatne prawnicze pogadanki tak w mieście jak i na wsi i udzielała rad i wskazówek najbiedniejszym kolonistom w powiecie. — Ułatwiała

sprawy dzierżawy gruntów pod budowę szkół, ochronki i Domu ludowego. Załatwiała sporne kwestje w czytelnich i wywiązała się zawsze z dodatnim skutkiem.

V. Komisja budowy „Domu ludowego“

Przewodnicząca: Jadwiga Szalajowa.

Członkowie:

Ks. Sarna Władysław	Rzepczyński Paweł, gospodarz
Ks. Kocaj Stanisław	Pejdarz Józef, gospodarz
Świerk Józef, gospodarz,	Zarieczny Leopold, gospodarz,
Studziński Józef, gospodarz	Kikiela Michał, gospodarz.

Komisja przygotowała materiał pod budowę Domu ludowego i wystarała się o grunt. Dalsze prace nad zebraniem funduszy na budowę w toku.

ZESTAWIENIE KASOWE

Zestawienie kasowe Koła I. za rok

L. p.	PRZYCHODY	Zł.	gr.	Zł.	gr.
1	Pozostałość kasowa z r. 1923 Mp. 5,498.859—			3	05
2	Wkładki członków			368	84
3	Dary, składki, zbiórki i inne przychody			1.582	97
4	Dochody z zabaw i odczytów			2.743	32
5	Subwencje:				
	A) Zarządu Głównego:				
	a) dla Koła I. T. S. L. Zł. 11.11				
	b) „ Szkoły Zawodowej 7.000—				
	c) „ Lipowic 625.78				
	d) „ Kruhela 550—				
	e) „ Maćkowie i Marynki 1.600—	9.786	89		
	B) Inne:				
	a) dla Szkoły Zawodowej 3.617	—	13.403	89	
6	Dochody z przedsiębiorstw (sprzedaż kartek świątecznych)			12	65
7	Pożyczki weksłowe i inne			1.906	—
8	Dochody z biblioteki:				
	a) miejskiej 54	—			
	b) wiejskiej 6	85	60	85	
9	Dochody z czyteln			2	93
10	Zwrot pożyczki, udzielonej Szkole Zawodowej			1.500	—
11	Przychody Szkoły Zawodowej (ogółem)			15.033	—
	Suma przychodów			36.617	50

ZESTA

Suma przychodów . . .
„ rozchodów . . .
Pozostałość kasowa na rok 1925 .

M. Bielawska
przewodn.

Tow. Szkoły Ludowej w Przemyślu 1924.

L. p.	ROZCHODY	Zł.	gr.	Zł.	gr.
1	Koszta utrzymania szkół (czynsz, opał, obsługa, zakupno inwentarza)				
	a) Lipowice	502	08		
	b) Inne	48	62	550	70
2	Koszta budowy szkół i domów ludowych:				
	a) Lipowice	1.971	64		
	b) Kruhela (wyplacona subwencja Z. Gł.)	555	—		
	c) Marynka	500	—		
	d) Maćkowie	600	—		
	e) Inne	89	33	3.715	97
3	Wydatki na biblioteki i czytelnie:				
	a) miejskie	101	10		
	b) wiejskie	26	—	127	10
4	Koszta urządzania zabaw i odczytów			1.824	16
5	Administracja (portorja, wydatki kancelaryjne, kursor, kosza podróży delegatów, prenumerata pism)			206	67
6	Splacone długi weksłowe i inne (wraz z procentami)			1.935	08
7	Stypendjum (Edward Berezowski, uczeń III roku Seminarjum naucz. męsk. w Przemyślu — na opłatę czesnego)			139	—
8	Subwencje wypłacone Szkole Zawodowej:				
	a) Koła I. T. S. L.				
	I. Subwencja Zł. 554—				
	II. Pożyczka zwrotna 1.800—	2.354	—		
	b) Zarządu Głównego	7.000	—		
	c) Inne	3.617	—	12.971	—
9	Inne rozchody			73	—
10	Rozchody Szkoły Zawodowej (ogółem).			14.556	90
	Suma rozchodów			36.099	58

WIENIE

. Zł. 36.617.50
„ „ 36.099.58
„ „ Zł. 517.92

Golińska Stefania
skarbniczka Koła I. T. S. L.
w Przemyślu.

Nadto posiada Koło I. T. S. L. w Przemyśle:

a) na 8 książeczkach wkładowych Kasy Oszczędności Miasta Przemyśla oraz Kasy Zaliczkowej Rzemieślników i Rolników kwotę . . .	Mp. 23.764 ⁵¹
b) na rachunku Nr. 150.024 w P. K. O., Warszawa „ 35 808—	<u>„ 35 808—</u>
(Stan z dniem 31 grudnia 1923) Razem .	Mp. 59.572 ⁵¹
Kwota ta po przewalutowaniu na złote po kursie 1,800.000 przedstawia wartość	Zł. 0.03
c) w obligacjach 5%, Krótkoterminowej P. P. P. z r. 1920 Mp. 4.300—, które po wymienieniu na Pożyczkę Konwersyjną przedstawiają wartość „ 43—	<u>„ 43—</u>
Razem . .	Zł. 43 ⁰³

Przemyśl, dnia 31 grudnia 1924.

M. Bielawska
przewodn.

Stefanja Golińska
skarbniczka Koła I. T. S. L.
w Przemyśle.

Porównano poszczególne pozycje przychodów i rozchodów z odnośnymi oryginałami i znaleziono zgodnie z powyższym bilansem sumę przychodów Zł. 36.617⁵⁰, sumę rozchodów Zł. 36 099⁵⁸ z pozostałością kasową na rok 1925 w kwocie Zł. 517⁹².

Stefan Praczyński
za Komisję kontrolującą.

10, -